❖ *મશ્કૂક કિતાબ કી કાબિલે એતેરાઝ ઇબારતોંકે રદ્દ મેં*

❖ *મુફતી-એ-આઝમે હિન્દકા જવાબે લાજવાબ*

દાનિસ્તા વ ગેરદાનિસ્તા તૌર પર શાયે કી ગઈ મશ્કૂક કિતાબોંકી **કાબિલે એતેરાઝ ઇબારતોં કા જવાબ** રાકિમુ–લ–હુરૂફ ઉસ અઝીમુશ્શાન હસ્તી કે ફતાવાજાત સે પેશ કરને કી કોશિશ કર રહા હે, જિસે ઉમ્મત "**હુઝુર મુફતી–એ–આઝમે હિન્દ**" સે જાનતી પહેચાનતી હે.. તાજદારે એહલે સુન્નત શહઝાદા–એ–આલા હઝરત હુઝુર મુફતી–એ–આઝમ હિન્દ મુસ્તફા રઝા ખાન علیہ الرحمہ કી ઝાતે અકદસ કીસી તઆરૂફકી મોહતાજ નહીં.

ખાનકાહોંસે, સાદાતે કિરામ વ ઔલોમા–એ–દિન સે ઉનકે કૈસે રવાબિત થે ,કિસીસે પોશિદા નહીં. રસૂલ વ આલે રસૂલ ﷺ સે ઇશ્કો મુહબ્બત મેં આપકા પૂરા ખાનદાન મુલ્ક કે મશરિક વ મગરીબ મેં મશહૂર વ મારૂફ હૈ.. મુલ્ક કા હર શખ્સ આપકે મુત્તકી ઔર પરહેઝગાર હોને કી શહાદત દેતા હૈ, આપકે તબહહુરે ઇલ્મીકા તોતી બોલતા થા. જિનકી હકક ગોઇ ઔર ફતાવા સે હુકુમતેં ભી ખૌફ ખાતી થી. આપકે કીસી એક ફત્વે કો ભી ઝાલીમ વ જાબિર હુકુમતે ના બદલ સકી, આપ કે ફતાવાજાત કે બારે મેં સનદે તસ્હીહ પેશ કરતે હુવે **ગુલ્સિતાને અશરફિયત કે ગુલે ગુલ્ઝાર, શહઝદા એ મખ્દુમ અશરફ તાજદારે ખિતાબત હુઝુર સરકાર સૈય્યદુના વ મખ્દુમુના મુહદ્દિસે આઝમે હિન્દને** ફરમાયા થા,

هذا حکم المطاع وما علينا الا الاتباع

ફતાવા મુફતી– એ–આઝમે હિન્દ" (જદીદ) કી દુસરી જિલ્દ, કિતાબુ–લ–અકાઈદકા એક મુબારક જામેઅ ચાર પાંચ સફહાત પર મુશ્તમિલ ફતવા હૈ, ઉસકી ચંદ ઇબારતે તલ્ખીસ વ તસ્હીલ કે સાથ પેશ કર રહા હું જો મશ્કુક કિતાબ કિ કાબિલે એતેરાઝ ઇબારતોં કે જવાબ મેં કાફી વાફી વ શાફી ષાબિત હોગી.

❖ એહલે બૈતે અત્હાર વ સહાબા-એ-કિરામ સે મુહબ્બત યહી સુન્નીયત હેઃ-

હુઝુર મુફતી એ આઝમે હિન્દ ફરમાતે હૈ,

بحمدہ تعالیٰ

અરબાબે સુન્નત ઇફરાત વ તફરીત દોનોં બલાઓ મેં મુબ્તલા નહીં, દોનોં સે પાક હે. ના વોહ હઝરત મૌલા અલી کرم اللہ تعالیٰ وجہ الکریم સે ઐસી મુહબ્બત કરતે હૈ કી રસૂલુલ્લાહ ﷺ કે અસ્હાબ, હઝરત સૈય્યદુના મૌલા અલી કે અહબાબ મેં સે કીસી કી તન્કીસ (બે અદબી) કરેં કે મૌલા અલી કા દામન થામને કે મુદ્દઇ બને ઓર **ઔરો કો છોળ કર લકબે "રાફઝીયત" ઇખ્તિયાર** કરે, ના ઔરોકી ઈસમે મુહબ્બત જાનતે હૈ કી معاذاللہ મૌલા અલી رضی اللہ تعالیٰ عنہٗ કી ઇહાનત કરે ઔર દાયરા–એ–મઝહબે મોહઝ્ઝબ સે કદમ બાહર રખ કર ખારજી કહેલાયેં..

હસન સુન્ની હૈ ફિર ઇફરાત વ તફરીત ઇસસે કયું કર હો,

અદબ કે સાથ રહતી હે રવીશ અરબાબે સુન્નત કી.

❖ મુશાજરાતે સહાબા મેં ખામોશ રહેં: –

હુઝૂર મુફતી –એ–આઝમે હિન્દ ફરમાતે હૈ..

"બાપ ચચા કી લડાઇ મેં બાપ કી તરફ હોકર ચચા કે સાથ ગુસ્તાખી કરને વાલા,ચચા કો ગાલીયાં દેને વાલા, કીસી અકલદમંદ કે નઝદીક દુરુસ્ત રાહ પર નહીં હો સકતા અગરચે ચચા ખતા પર હો, ખુસુસન જિસકી પૈદાઇશ સે સદિયોં પેહલે જંગ હો ચુકી હો, જિસ્કે હાલાત, જિસકે વુજુદ વ એલલ વ અસ્બાબ (કારણ,**reason)** સે મહઝ બેખબર હો, કતઈ તૌર પર કોઈ ખબર ઉસે ના પહોંચી હોં, ના પહુંચ સકતી હો, યે મહઝ અપને તઆલ્લુકકી બિના પર બાપકો મઝમુલ, ચચા કો ઝાલીમ, ચચા કો ગાલિયાં સુનાયે, ચચા કી નિય્યત પર હમ્લા કરે ઓર બુરા કહે.. તો ઉન અઈમ્મા એ દીન વ અઆઝીમેં મિલ્લત કે બાહમી મુશાજરાત (ઝઘડોં) મેં કીસી એક તરફ હોકર દૂસરે સે તબર્રી, એક જાનીબ હો કર દૂસરે પર તબર્રા કયું કર રવા ઠહેરેગા.. ઓર કયું કર સખ્ત તર તબર્રા ના હોગા, કયા અલ્લાહ ત્આલા ઉન્કે મુશાજરાત સે વાકિફ નહીં થા.. જિસને સબસે ભલાઇ કા વાદા ફરમા લિયા જો કબ્લે ફતહ (મક્કા) ઈમાન લાયે ઓર જો બાદે ફતહ (મક્કા) કે ફરમાયા.

وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى

તર્જમા: – ઔર સબસે અલ્લાહ તઆલાને ભલાઈ કા વાદા ફરમાયા.

(**સુરએ હદીદ આ**: 10)

જિસને ઇર્શાદ ફરમાયા

رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

તર્જમા: – અલ્લાહ ઉનસે રાઝી હે ઔર વોહ અલ્લાહ સે રાઝી

(**સુરએ તૌબા**, **આ**: 100)

❖ સહાબા કી બુરાઈ કરાને વાલા મઝમૂમ, મુહબ્બત કરને વાલા મહબૂબ: –

હુઝુર મુફ્તી એ આઝમે હિન્દ قدس سره ને **સહાબા એ કિરામ પર તબર્રા કરને વાલોં કી તંબિહ કે લિયે અહાદિષે તહરીર ફર્માઈ**, ખૂબ ગૌર સે પઢે.. દિલ વ દિમાગ મેં ઉતારે ઔર તબર્રા બે અદબિયાં છોડ કર સહાબા એ કિરામ સે મુહબ્બત કા ઈઝહાર કરે.

1.

اللّٰهَ اللّٰهَ في اَصحابي، لا تتَّخِذواهم غَرَضًا من بعدي، فمَن اَحَبَّهم فبِحُبِّي اَحَبَّهم، ومَن اَبغَضهم فبِبُغْضي اَبغَضهم،ومَن
آذاهم فقد آذاني، ومَن آذاني فقد آذى اللّٰهَ، ومَن آذى اللّٰهَ يوشك اَنْ يأخُذَه

તર્જમા: – મેરે બાદ મેરે સહાબા કો નિશાના ના બનાના, તો જિસને ઉનસે મુહબ્બત કી ઉસને મુજસે મુહબ્બત કે સબબ હી ઉનસે મુહબ્બત કી. ઔર જિસને ઉનસે બુગ્ઝ રખ્ખા ઉસને મુજસે બુગ્ઝ રખને કી વજહ સે હી બુગ્ઝ રખ્ખા, જિસને ઉનકો સતાયા ઉસને મુજે સતાયા. ઔર જિસને મુજે સતાયા ઉસને રબકો અઝિય્યત પહુંચાઈ. ઔર જો અલ્લાહ કો અઝિય્યત દે કરીબ હે કે અલ્લાહ ઉસકા મુવાખઝા ફરમાયે..

(**મિશ્કાત શરીફ**, **બાબ મનાકીબે સહાબા**, **સ**. **નં**. 554)

રસૂલલ્લાહ ﷺ તો યે ફર્માયે ઓર તહકીક કે નામ પર મશકૂક કિતાબ કા મુસન્નિફ વ મૂતર્જિમ હઝરતે અમીરે મૂઆવીયા સે બુગ્ઝકા ઈઝહાર કરે..

2.

مَنْ سَبَّ أَصْحَابِي فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ و الملائكة والناس أجمعون

તર્જમા: – જિસને મેરે સહાબા કો ગાલી દી ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા કી ઉસકે ફરિશ્તે ઓર તમામ ઈન્સાનોં કી લાનત હે.

(કન્ઝુ–લ–ઉમ્માલ, કિતાબુ–લ–ફઝાઇલ, હદીષ નં–32474)

3.

"من سب اصحابي جلد"

તર્જમા: – જિસને મેરે સહાબા કો ગાલી દી ઉસકો કોળે લગાયે જાએ..

ઔર યે મુસન્નિફ બુરાઈ બયાન કરે.. રસૂલલ્લાહ ﷺ તો યે ઇરશાદ ફરમાયે: –

لا تَسُبُّوا أَحَدًا من أصحابي فإنّ أحدكم لو أنفق مِثلَ أُحُدٍ ذهبًا ما أدرك مُدّ أحدهم ولا نَصيفه۔۔

તર્જમા: – મેરે કીસી સહાબી કો ગાલી મત દો કયું કી અગર તુમ મેં કોઈ આદમી ઉહદ પહાડ કે બરાબર સોના ખર્ચ કરે તો ભી ઉન કે રૂત્બા યા આધે કો ના પહુંચ સકેગા..

(સહીહ મુસ્લિમ શરીફ, ફઝાઇલે સહાબા, હદીષ નં – 6580)

હઝરત સૈય્યદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رضی اللہ تعالیٰ عنہ સે મરવી હુવા: –

لا تسبّوا أصحابَ محمّدٍ صلّى اللّٰہ علیہِ وسلمؐ فلَمُقامُ أحدِهم ساعةً مع النبی ﷺ خیر من عمل أحدکم أربعین

તર્જમા: – મુહમ્મદ ﷺ કે સહાબા કો બુરા મત કહો કયું કી ઉન કી સરકારે દો આલમ ﷺ કે સાથ એક સાઅત (લમ્હે) કી સોહબત તુમ્હારી ચાલીસ સાલ કી ઇબાદત સે બહેતર હે.

(સુનન ઇબ્ને માજા, એહલે બદ્ર કે ફઝાઇલ, હદિષ–162)

એક રિવાયત મેં હઝરતે ઇમામે વકિઅ સે હૈ,

خیر من عبادة احدکم عمرہ

તર્જમા: – તુમ્હારી ઉમર ભરકી ઇબાદત સે બહેતર હે..

ઓર યે મુસન્નીફ વ મુતર્જીમ સાહબ "**છોટા મુંહ બડી બાતેં**" બક રહે હે.. એક હઝરતે અમીરે મુઆવીયા હી પર નહીં બલ્કિ બહુત સે સહાબા–એ–ઈઝામ પર તબર્રા બાઝિયાં કરતે હે.

❖ અમીરે મુઆવીયા કા દોસ્ત મૌલા અલી કા દોસ્ત: –

હુઝુર મુફતી એ આઝમે હિન્દ *قدس سرہ* ફર્માતે હૈ..

"હઝરાતે એહલે બૈતે અત્હાર વ અસ્હાબે સરકારે રિસાલત ﷺ સે હમારી મુહબ્બત ઇસ લીયે હૈ કિ વો હુઝુર ﷺ કે એહલે બૈત વ અસ્હાબ હે... તો હમારે નઝદિક જો મુહિબ્બ (મુહબ્બત કરને વાલા) વ જાનીષાર સરકાર કા હોગા વો ઉન સબકા મુહિબ્બ વ દોસ્તદાર હોગા ઓર

જો ઉનમેં કીસી સે બુગ્ઝ રખેગા ઝાહિર હોગા કી વો સરકાર ﷺ હી સે બુગ્ઝ રખતા હૈ. યે મેં નહીં કહતા અભી ખુદ ઇરશાદે હદિષ સે માલૂમ હો ચુકા તો જો હઝરત સૈય્યદુના મૌલા અલી કી મોહબ્બત વ અઝમત કા ઈઝહાર કરતા હે ઓર હઝરતે અમીરે મુઆવીયા વગૈરા સે સૂ (બુગ્ઝ) રખતા હે **વો ના હઝરતે અલી કી ઝાતે બા બરકત સે મુહબ્બત કા મુદ્દઈ હે ના મૌલા અલી ઇબ્ને અબી તાલીબ કા દોસ્તાર હે...**

❖ હઝરત અમીરે મુઆવીયા ઈમારત વ ખિલાફત કી કાબિલીયત ઓર અહેલિયત રખતે થે: –

મશ્કૂક કિતાબ કે મુસન્નિફ વ મૂતર્જિમ ને ઉછલ ઉછલ કર સહાબા કી શાન મેં તઅન કીયા હઝરતે અમીરે મુઆવીયાકો "ના અહલ" ષાબીત કરને કે લિયે બે સરોપા કી બાતેં બકી.. "**કહીં કી ઇંટ કહીં કા રોડા**" કહાવત કે મુતાબિક **ગલત નતીજે નિકાલે**, મકીસ મકીસ અલૈયહ કો ના જાના ઓર જાનતે ભી કૈસે ? અગર જાનતે તો ફિર ઐસે નતીજે અખઝ કરકે ના લિખતે. મગર મુસન્નિફ વ મૂતર્જિમ કો કહાં માલૂમ થા કે ઉનકા હઝરતે અમીર મુઆવીયા પર તઅન કરના કહાં પહુંચા દેગા કે **હઝરતે**

અમીરે મુઆવીયા પર તઅન ઇમામે હસન પર બલ્કિ હુઝૂર ﷺ પર તઅન કરના હૈ.

અબ ઇસ પર કે "**હઝરતે અમીરે મુઆવીયા ખિલાફત કે અહલ થે**" સરકાર મુફ્તી– એ–આઝમે હિન્દ કા જવાબ મુલાહઝા કરે.

"હઝરત અમીરે મુઆવીયા પર જો તઅન ઉછલ ઉછલ કર કિયે ગયે હો ફિર હઝરત સૈય્યદુના ઇમામ હસન ઈન તાઈન સાહબ કી ઇનાયત સે કયું કર બચ સકતે હૈ. કે ઉન્હોંને ઐસે વૈસે કો ખિલાફત દેદી معاذ اللہ ઇસ્લામ ઔર મુસલમાનોં કે સાથ ખયાનત કી **બલ્કિ ખુદ હૂઝુર ﷺ તક યે તઅન પહુંચેગા કે હૂઝુર ને ઇમામ હસન رضی اللہ تعالٰی عنہ કા હઝરતે અમીરે મુઆવીયા કો ઇમામત સોંપને કો પસંદ ફરમાયા..**

ઐસે બદ અફઆલ, મુફિતન, મૂફસિદ, ઐબી, ફરૈબી, ધોકેબાઝ, હીલાસાઝ વગૈરહ કો ઇમામે હસન ને ખિલાફત દી!! ઔર હુઝૂર ﷺ ઉસે પસંદ ફરમાતે હૈ???

યા રબ ઇસ કદર ઈઝ્ઝત વ અઝમત, દુનિયા કા સબસે બડા મર્તબા મુસલમાનોં કી સબસે બડી સિયાદત, નબી કી નિયાબત વ ખિલાફત (હઝરત અમીરે મુઆવીયા رضی اللہ تعالٰی عنہ) કો દેના કિસ તરહ રવા હો સકતા હૈ. ખુસુસન ઇમામ હસન કે નઝદીક વોહ ઇસે અપને લિયે કયું કર જાઇઝ રખતે ?

ઓર ફિર ઇસ ઇલ્ઝામ કા ક્યા જવાબ હોગા કે બડે ભાઈને બાવજુદ કુવ્વત વ શૌકત ઔર 6 મહિને ખિલાફત કે યે કિયા કે ખુદ (**ખુદા કી પનાહ**) એક ઐસે વૈસે કો ખલીફા કર બૈઠે ઔર ઉનકે હાથોં પર બૈઅત કરલી. ઔર છોટે ભાઇ સાહબ(**ઇમામ હુસૈન**)رضی اللہ تعالٰی عنہ ને અપને ઔર અપને બચ્ચોં ઔર અઝીઝોં સબ કી જાન પર બનવાલી, **મગર યઝીદ પલીદ કી બૈઅત હી ના કી**, અબ દોનોં મેં સે એક પર તો **મુદ્દઈ સાહબ ઝરુર ઈલ્ઝામ રખેંગે**... હૂઝૂર ને ઇમામે હસન કી ઇસ બાત પર કે ઉન્હોંને ખિલાફત હઝરતે મૂઆવિયા કે સુપૂર્દ કરદી **ઉનકી તારીફ ફરમાઈ** તો ઇમામે હુસૈન કો યહી રાહ ચલના થી જિસકી હુઝુર ને તારીફ ફરમાઇ થી ખુસુસન ઐસી હાલત મેં કે આપ અભી ખલીફા ના હુવે થે ઓર યે ઝાહિરી શૌકત વ કુવ્વત કે સામાન ના રખતે થે ઉસમેં વોહ ઔર ઉનકે બચ્ચે ઔર એહલે ખાનદાન ઔર મુસલમાન હમરાહી સબ મહફૂઝ રેહતે.. કયું અપને હાથોં યે મુસીબતે અપને સર લી ? ઔર અગર ઇમામે હુસૈન ને જો કુછ ફરમાયા વહી ઉન્હે કરના થા, વહી ઉન્કી શાને રફીઅ કે લાઇક થા, એક ફાસિક ફાજિર સે ઉન્કી બૈઅત દીન મેં રખના (નુકસાન) હોતી, બૈઅત ના કરને પર અપની ઔર અપને બચ્ચોં ઔર હમરાહિયોં કી

જાન માલ પર બની જો બની, **બૈઅત કર લેતે તો જાન દીન વ ઈમાન પર બુરી બન જાતી**, તો ઇમામ હસન ને કયું એક ફાસીક વ ફાજિર કો ખિલાફત સોંપ દી ? વોહ ભી લડને કી પૂરી તાકત વ કૂવ્વત રખતે હુએ.. યા હઝરત ઇમામ હુસૈન એક બેનઝીર બહાદુર દિલેર થે ઓર (અલ્લાહ કી પનાહ) હઝરતે ઇમામે હસન رضی اللہ تعالیٰ عنہ ...... થે. واستغفر اللہ العظیم

માહસલ યે હૈ કે ઈન દોનોં શાહઝાદોં જન્નતી નૌજવાનો કે સરદારોં કે અમલ હી ને ફૈસલા કર દિયા કે યઝીદ પલિદ ફાસિક વ ફાજિર મૂર્તકિબે કબાઈર ઔર નાલાયક ઔર નાએહલે ખિલાફત ઔર હઝરત સૈય્યદુના અમીરે મુઆવીયા ખિલાફત કે એહલ. ,બડે શેહઝાદેને ખિલાફત સુપુરદ કરદી ,ઔર છોટે શેહઝાદેને યઝીદ પલીદ કે હાથ પર બૈઅત ભી અપને લીયે જાઇઝ ના રખ્ખી.

ઇન મશ્કૂક કિતાબકે એતેરાઝ નયે નહી હે વહી પુરાને એતેરાઝ હૈ, જિસકે જવાબાત હમારે **ઔલોમા–એ–એહલે સુન્નત ને બહુત પેહલે હી દેદીયે હૈ** .જિસ પર હુઝૂર સરકાર મુફતી–એ–આઝમે હિન્દકે ફતાવાજાત શાહિદ હૈ જિસકી કુછ ઇબારતે આપકે સામને પેશ કી, ઇસ મઝમૂન કો બારબાર પઢે, ઈસકે ઈલાવા હમારે સુન્ની ઔલોમા–એ–એહલે સુન્નત કી કિતાબો ઔર સુન્ની મુફતીયાને ઇઝામ કે ફતાવાજાત કા મુતાલા કરે,તમામ એતેરાઝાતકે જવાબાત આપકો શાફી વ વાફી મિલ જાયેંગે, જિસસે તમામ શુબહાત દૂર હોજાયેંગે ઔર હમારે ઈમાન વ અકીદેકો તકવિયત હાસિલ હોગી.

ان شاء اللہ

(વ્હોરા) મુહમ્મદ તૌફીક રઝવી મિસ્બાહી.

ખાદીમ દારુલ ઉલૂમ કાદરીયા રઝવીયા,

ઇમામ હુસૈની તાઈવાડા મસ્જિદ, પેટલાદ

22 મુહર્રમ 1446 હી.સ,